

ADOLF FREDRIK
LINDBLAD
1801–1878

Sånger och visor VI
för röst och piano

Songs and Ditties VI
for voice and piano

Emenderad utgåva/Emended edition

Levande Musikarv och Kungl. Musikaliska akademien

Syftet med Levande Musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Texterna publiceras i projektets databas på internet, liksom fritt nedladdningsbara notutgåvor. Huvudman är Kungl. Musikaliska akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska akademien grundades 1771 av Gustav III med ändamålet att främja tonkonsten och musiklivet i Sverige. Numera är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten treasures of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available in the project's online database, where the sheet music can be freely downloaded. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik.

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustav III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

Huvudredaktör/Editor-in-chief: Anders Wiklund

Textredaktör/Text editor: Erik Wallrup

Redaktör/Editor: Magnus Svensson

Levande Musikarv/Swedish Musical Heritage

Kungl. Musikaliska akademien/The Royal Swedish Academy of Music

Utgåva nr 1310–1326/Edition nos 1310–1326

2016

Notbild/Score: Public domain. Texter/Texts: © Levande Musikarv

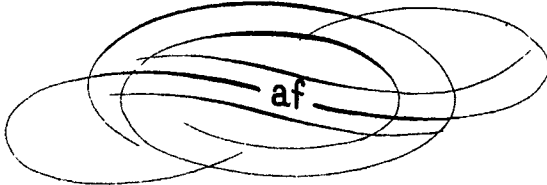
ISMN 979-0-66166-323-2

Levande Musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Svenska Litteratursällskapet i Finland och Kulturdepartementet.

Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket, Svensk Musik och Sveriges Radio.

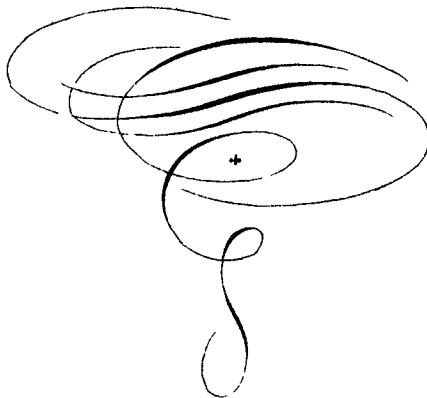

FÄNRIK STÅLS SÄGNER

af

J. L. RUNEBERG.

Innehåll.

Sjette delen.

Ur Fänrik Ståls sägner af J.L.Runeberg.

	Pag.
N ^o 129. Vårt land. "Vårt land, vårt land, vårt fosterland".....	1
„ 130. Fänrik Stål. "Till flydda tider återgår".....	4
„ 131. Ur "Molnets broder." "Nu är åsen i min stuga bruten".....	8
„ 132. Ur "Molnets broder." "Ej med klagan skall ditt minne firas".....	12
„ 133. Veteranen. "Han reste sig ansenlig".....	14
„ 134. Löjtnant Zidén. "Det var den tappre löjtnant Zidén".....	16
„ 135. Torpflickan. "Red mig en graf".....	18
„ 136. Sven Dufva. "Sven Dufvas fader var sergeant".....	20
„ 137. Von Konow och hans korporal. "Och har jag icke dragit dig upp ur dyn".....	24
„ 138. Den döende krigaren. "Försvunnen var en blodig dag".....	26
„ 139. Otto von Fieandt. "Från Christina var en man".....	28
„ 140. De två dragonerne. "Stål så hette en".....	30
„ 141. Sandels. "Sandels han satt i Pardala by".....	32
„ 142. Döbeln vid Jutas. "Herr prostén talte".....	37
„ 143. Fältmarskalken. "Gladt i Frantsila ett jubel ljud".....	40
„ 144. Gamle Hurtig. "Aldrig brusto ord vid bivuaken".....	44
„ 145. Kulneff. "Och efter qvällen räcker till".....	46

Vårt land.^{†)}

J.L.Runeberg.

1

Varmt, ej för långsamt. (♩ = 88.)

Sång.

129.

Piano.

Vårt land, vårt land, vårt fo - ster - land, Ljud
Vi äl - ska vå - ra ström - mars brus Och
Hvem tälj - de väl de stri - ders tal, Som
Här är oss ljuft, här är oss godt, Här

högt, o dy - ra ord! Ej sänks en dal, ej
vå - ra bär - kars språng, Den mör - ka sko - gens
det - ta folk be - - stod, Då kri - get röt från
är oss allt be - skärdt; Hur' ö - det ka - star

sköljs en strand, Ej lyfts en höjd mot him - lens rand, Mer äl - skad än vår
dy - stra sus. Vår stjer - ne - natt, vårt som - mar - ljus, Allt, allt hvad här som
dal till dal, Då fro - sten kom med hung - rens qual? Hvem mät - te allt dess
än vår lott, Ett land, ett fo - ster - land vi fått. Hvad fins på jor - den

†) Vid dessa sånger ur Fänrik Ståls Sägner öfverlemnas åt sångaren att, allt efter poesien's växlande innehåll, modifiera tempo, samt bestämma *f*, *p*, *cresc.*, *dim.*, m.m.

hygd i nord, Än vå - ra fä - ders jord.
 syn. som sång Vårt hjer - ta rört en gång.
 spil - - da blod Och allt dess tå - la - - mod?
 me - - ra värdt Att hål - las dyrt och kärt?

dolce **f**

Vårt
 Här
 Och
 Och

land är fat - - tigt, skall så bli För den, som guld be -
 strid - des vå - - ra fä - ders strid Med tank - e, svärd och
 det var här, det blo - det flöt, Ja, här för oss det
 här, och här är det - ta land, Vårt ö - ga ser det

f **ff**

gär; En främ - linge far oss stolt för - bi; Men
 plog; Här. här, i klar som mu - len tid, Med
 var; Och det var här, sin fröjd det njöt, Och
 här; Vi kun - na sträc - ka ut vår hand, Och

dim. *p* *cresc.*

det - ta lan - det äl - ska vi, För oss med mo - ar,
 lye - ka hård, med lye - ka blid, Det fin - ska fol - kets
 det var här, sin suck det göt, Det folk, som vå - ra
 vi - sa glädt på sjö och strand Och sä - ga: se det

dolce *cresc.*

fjell och skär Ett guld - land dock det är.
 hjer - ta slog, Här bars hvad det för - drog.
 bör - dor bar Långt fö - re vå - ra dar.
 lan - det der, Vårt fo - ster - land det är!

f *ff*

dolce

Fänrik Stål.

J. L. Runeberg.

Mildt. (♩ = 92.)

Sång.

130.

Piano.

Till flyd - da ti - - der å - ter - går Min
 Jag såg mig då som en per - son Med
 O, tid af guld, o, lif blott tändt För
 Men fän - rik Stål satt u - tan knot För -

tank - e än så ger - na, Mig vink - ar från för -
 få, ja, ing - a bri - ster, Jag var stu - dent, på
 nö - - jet och be - ha - gen, Då man är ung, och
 gä - - ten i sin ko - ja, Han sög sin rök, han

flut - na är Så mång - - en vän - lig stjer - na. Vål -
 kon - di - tion, Och kal - - la - des ma - gi - ster; Mitt
 är stu - dent, Och har fullt opp för da - gen, Och
 knöt sin not Och lät oss an - dra sto - ja. Vas -

an, hvem föl - jer nu mitt tåg Till
 "men - sa" gaf mig öf - ver-flöd, Den
 ing - en an - nan sorg för-sökt, Än
 ser - ra, mot en så - dan en Hvad

Nä - si - jär - vis dunk - la våg, Till Nä - si - jär - vis dunk - la våg?
 gam - le åt på nåd sitt bröd, Den gam - le åt på nåd sitt bröd.
 att mu - sta - schen vä - xer trögt, Än att mu - sta - schen vä - xer trögt!
 man sig tyck - te va - ra re'n, Hvad man sig tyck - te va - ra re'n!

Jag
 Jag
 Hvad
 Det

lär - de kän - na der en man, Sol - dat för läng - e -
 rök - te "Gef - le va - pen," jag, Och ha - de sjö-skums-
 vi - ste jag af an - dras nöd! Jag blott min gläd - je
 var min hög - sta lust att se Den kan - ti - ga fi -

p

se - dan. Nu äg - de fän - riks ti - tel han, Men
 pi - pa; Den gam - le skar af blad sitt slag, Då
 kän - de; Min arm var stark, min kind var röd, Och
 gu - ren, Hans styf - va skick, hans an - le - te, Hans

mf *p*

lyc - kan var i ne - dan. Gud vet det, hur' han
 han ej var i kni - pa; I så - dant fall blef
 al - la pul - sar brän - de. Jag var så yr, jag
 rock, så o - vant sku - ren, Hans ör - ne - nä - sa

f

kom en dag
mos - sa' blott
var så ung,
mest än - då

Att
Hans
Och
Med

p *dolce* *f*

bo i sam - - ma gård som jag, Att bo i sam - ma
nöt - ta ma - - sur - huf - vuds lott, Hans nöt - - ta ma - sur -
stolt som jag var ing - en kung, Och stolt som jag var
bril - lor u - - tan skal - mar på, Med bril - - lor u - tan

dim. *p*

gård som jag.
huf - vuds lott.
ing - en kung.
skal - mar på.

cresc.

Ur "Molnets broder."

J. L. Runeberg.

Klagande. (♩ = 54.)

(Fadren.)

Sång.

131.

Piano.

Nu är å - - sen i min stu - ga bru - ten,

Skör - den på min teg af ha - gel här - jad. Nu är graf - ven

värd långt mer än går - den. Ve mig, ve mig att jag så skall se dig å - ter,

Du, min ål - ders stöd, min lef - nads ä - ra, Skänk af him - - len

p *a tempo* *ff* *dim.* *ritard.*

nyss så stor och här - - lig,

dim. *p* *con espressione*

Nu som san - den, der du lvi - lar, ring - a.

pp *ritard.* *a tempo*

(Dottren.)

Kär han var mig, mot mitt hjer-ta slu - ten,

(Fadren.)

Ve dig, ve dig,

p

Dyr - bar mer än an-nat allt i verl - den, Dub - belt kär är
 min ar-ma dot - ter! O, ar - ma dot - ter!

mig dock nu den äd - le, Kall mot jor - dens kal-la skö - te slu - ten.
 Värn i nö - den, broder, ma-ke, allt med honom du förlo - rat,

cresc. *f* *dim.* *p ritard.*

Mer än lef - - va, fann jag, var att äl - ska, Mer än äl - - ska
 Allt, ja, allt du mi - stat,

p a tempo *cresc.*

är att dö som den - ne,

in - tet står dig å - ter,

dim.

con espressione

Mer än älska är att dö som den - ne.

In - tet står dig å - ter.

pp

ritard.

a tempo

cresc.

Ur "Molnets broder."

J. L. Runeberg.

(Dottren tog den fallnes hand och sade:) (♩ = 100.)

Sång.

132.

Piano.

Ej med kla - gan skall ditt min - ne fi - ras, Ej likt dens, som

går, som går och snart, och snart skall glöm - - -

mas; Så skall fo - ster-lan-det dig be-grå-ta, Som en af - ton,

som en af - ton grå - - - ter dagg om som - - -

marn, Full af glä - dje,

dim. *pp*

ljus och lugn och sång - er, Och med fam - - nen

cresc.

sträckt, och med fam - - nen sträckt, _____ med fam-nen sträckt mot

cresc. *f* *dim.*

mor - - gon - rod - - - nån.

tranquillo *p* *calando* *pp*

Veteranen.

J. L. Runeberg.

Med ädel stolthet. (♩ = 104.)

Sång.

133.

Piano.

Han re - ste sig an - sen - lig I
 Rot - fat - tig var han an - nars På
 Nu re - ste han sig plöts - ligt, Lik -
 Så stod sol - da - ten fär - dig Att

stu - gans skym - da vå; Vål var han böjd af å - ren, Men
 si - na gam - la där; Från ford - na tapp - ra stri - der Han
 som ur slum - mer väckt, Be - gyn - te ka - sta af sig Sin
 ut ur stu - gan gå, Helt vörd - nads - värd att skå - da I

syn - tes hög än - då. För - - än - - drad var han
 ba - de ärr blott kvar. Se'n u - - tan hem han
 slit - na hvar - dags - drägt, Tog på sin hög - tids -
 dräg - ten gul och blå, Med mes - - singsskod - da

mye - ket I det - ta, ö - gon - blick, En
 ir - rat I mång - a år för - ut, På
 kläd - nad, Be - spard s'en mång - a år, Och
 hat - ten Högt öf - ver hjes - sans rand, Och

dim.

ä - del kri - gar - håll - ning Låg i hans he - la skick.
 Røj - kö torp han ham - nat I A - la - vo till slut.
 strök åt bå - da si - dor Sitt silf - ver - hvi - ta hår.
 dö - dens lugn i mi - nen, Och van - dringsstaf i hand.

p

pp *f*

dim. *p* *morendo* *pp*

Löjtnant Zidén.

J. L. Runeberg.

Marschmessigt. (♩ = 120.)

Sång.

134.

Piano.

Det var den tapp - re löjt - nant Zi - dén, Han
Främst vil - le han gå hvar fa - ra e - mot, Hans
Så lär - de han in på e - get vis Sin
Och fram - åt såg han, han såg sig ej om, När

ha - de sin e - gen sed, För fron - ten vil - le han
folk fick tram - pa hans stråt. Gud nå - de den, som var
lil - la käe - ka hop, För - drog ej tras - sel och
så mot fa - ran det bar. Hur' tätt i spå - ren hans

gå al - len: "Fram - - åt, mi - na wa - sa - -
trög på fot, Så snart löjt - nan - ten ro - pat: "Hur -
ex - er - cis: "Tätt ef - ter i fjä - ten,
ska - ra kom, Det bruk - te han säl - lan

gos - - sar, Nu gäl - ler att hin - - na
 ra, Hur - - - ra, mi - na män, fram - -
 gos - - sar!" Det var hans kom - man - do - -
 vars - - na Förr'n midt i stri - - den han

ff

med, Nu gäl - ler att hin - - na
 åt, Hur - - - ra, mi - na män, fram - -
 rop, Det var hans kom - man - do - -
 var, Förr'n midt i stri - - den han

p

med!"
 åt!"
 rop.
 var.

dim. *pp* *morendo*

Torpflickan.

J. L. Runeberg.

Upprördt och smärtsamt. (♩ = 72.)

Sång.

135.

Piano.

Red mig en graf, o, mo - der kär, min lef - nads dag är
När ska - ran kom, och han ej kom, be - gret jag nyss hans
O, mo - der, jag har sökt bland lik till si - sta skymt af

li - den; Den man, som fick mitt hjer-tas tro, har flytt med skam ur
ö - de. Jag trod - de att han låg som man på fäl - tet bland de
da - gen, Men ing - en af de slag - na bar de kä - ra an - lets-

stri - den, Har tänkt på mig, har tänkt på sig, har följt ert
dö - de; Jag sörj - de, men min sorg var ljuf, den var ej
dra - gen; Nu vill jag mer ej dväl - jas här på den - na

var - nings-ord, Och svi - kit si - - na brö - ders hopp, och
bit - ter då; Jag ve - lat lef - - va tu - sen år, jag
sve - kets ö, Han fans ej bland de dö - da der, Han

p

svi - kit si - na brö - ders hopp och si - na fä - ders jord, — och si - na
ve - lat lef - va tu - sen år att ho - nom sör - ja få, — Att ho - nom
fans ej bland de dö - da der. och der - för' vill jag dö, — och der för'

cresc. *f* *ff* *dim.*

fä - - ders jord.
sör - - ja få.
vill jag dö.

p *pp*

Sven Dufva.

J. L. Runeberg.

Framt och stilla, ej för långsamt. (♩ = 72.)

Sång.

Sven Duf - vas fa - der var ser - geant, af -
 Om gub - ben haft för - stånd, han sjelf, att
 Sven Duf - va väx - te opp lik - väl, blef
 "I Her - rans namn, du ar - me son, hvad

136.

Piano.

dank - ad, arm och grå, Var med år åt - ti - åt - ta re'n, och
 de - la med sig af Till - räck - ligt åt en så - dan svärm, det
 ax - el - bred och stark, Slet ondt på å - kern som en träl och
 skall af dig väl bli?" Så tal - te gub - ben mång - en gång allt

var re'n gam - mal då; Nu bod - de på sin torf - va han och
 vet man ej ut - af; Dock visst lär han de äl - dre gett långt
 bröt opp skog och mark, Var from och glad och vil - lig städs, långt
 i sitt bry - de - ri. Då den - na vi - sa al - drig slöts, brast

fick sitt bröd af den, Och ha - de kring sig ni - o barn, och
 mer än bil - ligt var, Ty för den son, som sist blef född, fans
 mer än mång - en klok, Och kun - de fås att gö - ra allt, men
 so - nens tå - la - mod, Och Sven tog till att tänk - a sjelf så

Vers 1-15.

Yngst bland dem sin Sven.
 knappt en smu - la qvar.
 gjor - de allt på tok.
 godt han det för - stod.

Lifligare och mera oroadt.

Men plöts - ligt blef det an - nat af, ty ut - för närmsta brant. I
 her - re," tal - te han till den som för - de fol - ket an, "Rif
 flög till - ba - ka. Men till bron hann trup - pen knappast ned. När
 var ej godt att drö - ja mer man svig - ta - de en hvar: Än -

sporr - sträck på en lödd - rig häst, kom San - dels' ad - ju - tant. "Till
bron, om ni det kan, om ej, så slåss till si - sta man! Ar -
högt på an - dra stran - dens vall en rysk plu - ton sig spred. Den
nu en å - ska, och man såg blott fem kam-ra - ter kvar. Då

dim.

bryg - gan, gos - sar," rop - te han, "för Guds skull, i ge - vär! Man
men är såld, om fi - en-den här slip - per i vår rygg. Ni
vid - ga-des, den tät - na-de, den la - de an, det small; Dess
lyd - de al - la när det ljud: "Ge - vär i hand, re - trätt!" Sven

f cresc. ff dim.

sport att en fi - endt - lig trupp vill öf - ver elf - ven der."
skall få hjälp, gen' - ra - len sjelf, han i - lar hit, var trygg!"
all - ra för - sta salf - va re'n blef åt - ta fin - nars fall.
Duf - va blott tog mi - ste han och fäl - de ba - jo - nett.

p

[V. 16-24.]

"Och
Han
Det

dim.

Man vi - ste på Sven Duf - va då. Han ha - de käm - pat ut. Han
Och San - dels böj - de då sig ned och såg den fall - ne an; Det
"Den ku - lan vi - ste hur' hon tog, det må - ste er - kändt bli?" Så
Och des - sa ord de sprid - des se'n i hä - ren vidt och bredt, Och

ha - de käm - pat som en man, och stri - den den var slut; Han
var ej nå - gon o - be - kant, det var en väl - känd man; Men
tal - te ge - ne - ra - len blott, "hon vi - ste mer än vi; Hon
al - la tyck - te öf - ver - allt att San - dels ta - lat rätt. "Ty

tyck - tes haf - va lagt sig nu att hvi - la på sin lek, Väl
un - der hjer - tat, der han låg, var grä - set fär - gadt rödt, Hans
lät hans pan - na bli i fred, ty den var klen och arm, Och
visst var tank - en" men - te man, "hos Duf - va knapp till mått. Ett

ic - ke me-ra trygg än förr, men mye-ke me-ra blek.
bröstvar träffadt af ett skott, han ha - de renförlödt.
höll sig till hvad bätt - re var, hans äd - la, tappra barm."
då - ligt huf - vud ha - de han, men hjer - tat det var godt."

Von Konow och hans korporal.

J. L. Runeberg.

Trotsigt. (♩ = 120.)

Sång.

137.

Piano.

“Och har jag ic - ke dra - - git dig upp ur
 “Och har du ej fått stå i hvar - en - - da
 “Nu hörs om dig ej an - - nat än kla - - - go -
 Men Brask han hör - de but - - ter ma - jo - - - rens

dyn, Allt för det mörk - ret der kring ditt ö - - gon - -
 strid Som en kam - rat och li - - ke mig närmst in - -
 mål, Hvar men - ska ta - lar om hur du blif - - vit
 tal. “Väl var jag in - tet förr och är nu korp - -

bryn, Och har jag ic - ke skaf - - fat dig lön och
 vid, Och har jag ej be - römt dig som ferm och
 bål; Sol - da - ten slår du, der han som bäst klär
 ral, Men hvad jag är det blef jag för tro - - - fast

stat, Och gjort dig till korp - ral från ge - men sol - -
 rask?" Så tal - te Ko - now vred - - - gad till korp - ral
 skott, Och går med två tugg - bus - - - sar af hög - färd
 mod, Och drogs ej upp ur dy, herr ma - jor, men

dim. *sf*

dat?"
 Brask.
 blott."
 blod."

f *sf*

sf

*Återställningstecken infört för d1.

Den döende krigaren.

J. L. Runeberg.

Med stilla och varmt uttryck. (♩ = 108.)

Sång.

138.

Piano.

För - - svun - nen var en blo - - dig dag, Det
Vid bräd - den af den dunk - - la våg, Som
Ej kom en vän, som kun - - de få Hans
Hans ö - ga lyf - tes epp i - bland, Fast

var på Le - mos strand, De slag - nas si - sta an - de - drag Re'n
skå - - dat da - gens strid, En gam - mal kri - ga - re man såg, En
si - - sta af - skeds - ord; Ej var den jord, han blöd - de på, En
slock - nan - de och matt. På sam - ma slätt, på sam - ma sand, Helt

tyst - - nat ef - ter hand; Det mörk - na - de kring
man från Hog - lands tid; Hans pan - na låg mot
äl - - skad fo - ster - - jord. Hans hem - bygd Wol - gas
nä - - ra der han satt, En halft för - stel - nad

land och haf, Och lugn var nat - ten som en graf, Det
han - den stödd, Hans kind var blek, hans barm för-blödd, Hans
böl - ja skar; En ha - tad främ - ling här han var, Hans
yng - ling låg; Han såg på ho - nom, när han såg, En

mörk - - na - de kring land och haf, Och lugn var nat - ten
pan - - na låg mot han - - den stödd, Hans kind var blek, hans
hem - bygd Wol - gas böl - - ja skar; En ha - - tad främ - ling
half t för-stel - nad yng - - ling låg; Han såg på ho - nom,

som en graf.
barm för-blödd.
här han var.
när han såg.

Otto von Fieandt.

J. L. Runeberg.

Humoristiskt. (♩ = 116.)

139.

Piano.

The musical score is for a piano piece, numbered 139, titled 'Humoristiskt. (♩ = 116.)' and 'Otto von Fieandt.' by J. L. Runeberg. The score is in 2/4 time and features a piano accompaniment with various dynamics (f, p, sf, cresc., dim.) and a vocal line with lyrics in Swedish.

The piano accompaniment consists of two staves. The right hand plays a melody with various dynamics (f, p, sf, cresc., dim.) and the left hand plays a bass line. The tempo is marked 'Humoristiskt. (♩ = 116.)'.

The vocal line is written on a single staff and includes the following lyrics:

Från Chri - sti - na var en man, Ot - - to
 kri - get, det är sant, En - - dast
 gick sin e - gen stig, Bar sitt

Fie - andt het - te han; Föd - des äldst bland brö - - der
 öf - ver - ste - löjt - nänt, Ha - de med ar - mén fått
 huf - vud sjelf för sig, Kun - de un - - der ing - - en

al - la, Der - af lär - - de han be - - fal - la.
 vandra, Om han kun - - nat ly - da an - dra.
 va - ra, Fick ock der - - för' e - - gen ska - ra.

cresc. *p*

1. 2. 3.
 Var i
 Men han

cresc. *dim.* *sf*

De två dragonerne.

J. L. Runeberg.

Hurtigt. (♩ = 100.)

Sång.

140.

Piano.

Stål, så het - te en, den an - dra Gick i fält med
 Och dra - go - ner ha - de bå - da Blif-vit sēn på
 Snart i ryk - te fram-om al - la I sva-dro-nen
 Hvad dem eg - gat sem ge - me - na, Sam-ma täf - lan

nam-net Lod; Bå - da lik - na - - de hvar-an-dra Så i kraft som
 sam-ma dag, De - lat tro - get hvar-je vå - da I hvar-t en - da
 sto - do de. Ing - en vå - ga - - de sig kal-la, Bätt - re, tapp-ra -
 fans än qvar; Än - nu var allt - - jemt den e - na Hvad den an - dra

mod. Sam-ma trakt vid Sai-mens stränder Ha - - de
 slag; Gnab-bats än som stridskam - ra - ter, Hug - - gits
 re. Till korp - ra - ler af be - fä - let Gjør - - des
 var. Bå - da sto - do li - ka nä - ra Ett ge - -

fo - strat dem, Gnab - bats ha - de de som frän - der, Bott i
 man mot man, Allt om ä - ran att i da - ter Öf - ver -
 snart de två, Men e - mel - lan dem blef grä - let Ic - ke
 men-samt mål, Hvar gång Lod blef nämnd med ä - ra, Nämndes

sam - ma hem,
 gå hvar - ann,
 slut än - då,
 äf - ven Stål,

Gnab - bats ha - de de som frän - der, Bott i
 Allt om ä - ran att i da - ter Öf - ver -
 Men e - mel - lan dem blef grä - let Ic - ke
 Hvar gång Lod blef nämnd med ä - ra, Nämndes

sam - ma hem.
 gå hvar - ann.
 slut än - då.
 äf - ven Stål.

Sandels.

J. L. Runeberg.

Mycket lifligt, men ej oroligt. ($\text{♩} = 100.$)

Sång.

San-dels han satt i Par-da-la-by, Åt fru-kost i allsköns
 San-dels han satt och smor-de sitt krås, Åt friskt som om in-tet
 San-dels han såg på den kom-ne för-strödt: "Be-vars! ni är varm som en
 San-dels han fäl-de sin gaf-fel, han teg, Brast ändt-ligt i gapskratt

141.

Piano.

ro. "I dag, ett sla-get, blir stri-den ny, Det skall gäl-la vid Wir-ta
 händt. "För-sök, herr pa-stor! En dåb på gås? Den ä-ter man ex-cel-
 ugn. Ni har säkert ri-dit er hungrig och trött; Kom, hvi-la en stund, var
 ut. "Hur' var det, her-re, är San-dels feg, Sä-ger man så? Åh

bro. Herr pa-stor, jag lå-tit kal-la er hit. Var god, fo-rel-ler en
 lent. Det är Dol-go-ru-ki, som bråd-skar i-gen; Ett glas till hans ä-ra, min
 lugn! Man må-ste tänk-a på hung-er och törst; Se här, ge-ne-ver till
 hut! Min häst, låt sad-la min äd-la Bi-jou! Herr pa-stor, ni föl-jer ej

bit,
vän,
först,
nu,

Var god, fo - rel - ler en
Ett glas till hans ä - ra, min
Se här, ge - ne - ver till
Herr pa - stor, ni föl - jer ej

f *dim.* *p*

bit!
vän!"
först?"
nu."

Jag tänkt be - håll - la er hos mig 1 dag, Det
Men bu - det tal - te: "herr ge - ne - ral, Får jag
Löjt - nan - ten dröj - de. "Vår kamp blir hård, Man for -
Det var storm, det var brak, det var strid på den strand, Der den

är så min ön - skan och pligt; Ni kän - ner trak - ten här
bring - a till - ba - ka ett svar?" "Jo, säg Fah - lan - der att
ce - rar med fram - gång bron; Vår för - tropp svig - tar i
San - del - ska hä - ren var ställd. I ett rök - moln svep - te sig

cresc.

bätt - re än jag Och kan ge mig no - ti - ser af vikt. Var
bron är smal, Och att bat - te - ri - er han har. Han
Kan - pi - la gård, Der den trycks af en hel ba - tal - jon. Ar -
vat - ten och land, Och ur mol - net blix - ta - de eld; Som af

cresc.

trygg, vi sko - la ej luk - ta blod. Ett glas? Ma - de - ran är
 må hål - la ut der en tim - me, en half. Herr pa - stor, kot - lett af
 mén är be - stört, allt går på sin hals; Hvad or - der ges, hvad be -
 å - skor då - na - de rym - dens hvalf, Och den blo - di - ga mar - ken

f *dim.* *p*

god.
kalf,
falls?
skalf,

Ett glas? Ma - de - ran är
 Herr pa - stor, kot - lett af
 Hvad or - der ges, hvad be -
 Och den blo - di - ga mar - ken

f *dim.* *p*

god.
kalf?"
falls?"
skalf.

Tutschkoff har sändt mig ett vän - ligt bud, Att vår va - pen - hvi - la är
 Il - bu - det for, en se - kund för - lopp, Och en ryt - ta - re syn - tes i -
 "Jo, att ni sät - ter er vac - kert ned Och får ert ku - vert i
 Der stod vid sitt bröst - värn Fin - lands tropp, Såg trot - sigt fa - ran e -

p *cresc.*

slut.
gen;
skick;
mot;

Låt ma - ten sma - ka er! Sås, min Gud! Då vi
 Som en blyxt han spräng - de till trap - pan opp, I ett
 Och se'n ni fått det, så ät i fred, Och
 Men från ro - te till ro - te en hvisk - ning lopp, Man

p

ä - tit ri - da vi ut. Vi må - ste nö - jas med
 språng var han ne - re på den; Hans ytt - re röj - de en
 se'n ni ä - tit, så drick; Och se'n ni drue - kit, så
 hör - de ett dämpadt knot: "Han är bor - ta, han göm - mer sig

cresc. *f*

hvad vi få; Kan - ske ni be - fal - ler mar - gå?
 ung löjt - nant, Det var San - dels' ad - ju - tant,
 ät än mer. Der har ni or - der, jag ber,
 un - dan i - gen, Ge - ne - ra - len sy - nes ej än,

dim. *p* *f*

Kan - ske ni be - fal - ler mar - gå?" Det kom ett bud, ett
 Det var San - dels' ad - ju - tant. Han skyn - da - de in i
 Der har ni or - der, jag ber." Harm brann i den ung - e
 Ge - ne - ra - len sy - nes ej än." Men han syn - tes, han kom. Vid sitt

dim. *p* *pp*

il - lud kom: "Den är bru - ten vår kon - ven - tion; Bru -
 sa - len, han stod För sin chef med lå - gan - de blick. "Herr gen -
 kri - ga - rens själ, Af dess flam - mor hans ö - ga sken. "Ge - ne -
 främ - sta stan - dar På re - du - ten han stan - na - de nu; Och hans

sin har vändt med vår för - post om; Man hip - ner ej rif - va
 ral. det har flu - tit ström - mar af blod, Blod ko - star hvart ö - gon -
 ral! jag är skyl - dig er san - ning, nå - väl, Ni för - ak - tas af he - la ar -
 ö - ga var lugnt, och hans pan - na var klar, Och han sken på sin äd - la Bi -

pp

bron. Vårt ur var tolf, och vi följ - de det, Men den
 blick. Vår här har mod, men den ha - de det mer På en
 mén. Hos hvar - en - da sol-dat den tan - ke jag fann, Att
 jou; Och han satt o - rör - lig med tub i sin hand Och be -

f *dim.*

ry - ska kloc - kan är ett,
 half mil när - ma - re er,
 ni är vår fe - ga - ste man,
 trak - ta - de bryg - ga och strand,

p

Men den ry - ska kloc - kan är ett."
 På en half mil när - ma - re er."
 Att ni är vår fe - ga - ste man."
 Och be - trak - ta - de bryg - ga och strand.

dim. *p*

Döbeln vid Jutas.

J. L. Runeberg.

Enkelt, allvarligt. (♩ = 98.)

Sång.

142.

Piano.

Herr pro - sten tal - te: "Dö - beln är en hed - ning, För -
 Så tal - te vid sitt mid - dags - bord, det ri - ka, Herr
 Han led af pul - sens brand, men i sitt sin - ne En
 "Herr dok - tor, flärd är myc - ket, som vi dyr - ke, Och

tap - pad är han e - vigt, om han dör. Jag kom - mer, var - nar,
 pro - sten, der han satt i all sin ståt, Han tal - te så och
 eld, mer tä - ran - de än den, han bar; Såg man hans ö - ga,
 bland fri - tänk - a - re är jag visst en: Två ting dock lärt mig

CRESC.

hju - der tröst och led - ning, Och han, han lig - ger tyst en stund och hör; Då
 drog en suck til - li - ka Och skar en bit af ste - ken än och åt. Men
 röj - de sig der - in - ne En o - ro, dju - pa - re än fe - berns var. Han
 ak - ta lä - kar - ns yr - ke: Min bräck - ta pan - na, och min vän Bjer - kén. Hvad

re - ser han sig plöts - ligt upp i säng - - - en: "Drif
 på sin bädd låg Dö - beln tänd af plå - - - gor, Hans
 räk - na - de hvar stund, som hann för - li - - - da, Han
 ni för - ord - nat har jag der - för' ta - - - git, Har

ut pre - la - - ten," ro - par han åt dräng - en, "Och
 barm sågs käm - - pa, ö - gat brann i lå - gor, Och
 tyck - tes lyss - - na, vän - ta, ängs - ligt bi - da, Och
 som ett barn här le - gat och för - dra - git Det

ak - - - ta dig, om han släpps in här - näst!" Är
 fe - - - ber - - flam - - mor fär - ga - de hans hy. I
 of - ta var hans blick på dör - - - ren fäst. Den
 bat - - - te - - - ri, ni ra - dat på mitt bord. Jag

det ett språk af en, som nal-kas dö-den? Dock, han må sva - ra
sträck-tåg nyss hans ska-ror norr-ut i - lat, På tvän - ne dygn, de
upp-läts; flärd - lös träd-de ge-nom sa-len En yng - ling fram till
vet det väl, ni föl - jer konstens la - gar, Men bin-da de mig här för

sjelf för si - na ö - den, Jag har gjort nog som men-ni-ska och prest!"
si - sta, ic - ke hvi - lat; Sjelf var han kom - men till Ny Kar-le - by.
bäd-den, till gen'-ra - len; Och Dö - - beln tal - te till sin ung-e gäst:
tim - mar, da - gar, Så bryt dem som en man, det är mitt ord."

Fältmarskalken.

J. L. Runeberg.

Med ett nästan talande, karakteristiskt föredrag. (♩ = 112.)

Sång.

Glad i Frant-si-la ett ju-bel Ljöd från Cronstedts lä-ger-
 Och man språ-ka-de vid gla-set, Tal-te fritt om hvar-je-
 En af Cronstedts ad-ju-tan-ter. Löjt-nant Rei-her, föll i
 Ehn-roth tal-te: "låt oss min-nas Hvar han lyst i si-na

143.

Piano.

stäl-len; Bud om Si-ka-jo-kis se-ger Ha-de hun-nit dit om
 han-da; I en så-dan krets be-höf-de Ing-en man sin tung-a
 ta-let: "Den som sagt att Klingspor stannat, Han har talt för-ban-nadt
 da-gar; Det är ej i ma-ga-si-ner Man blir varm för ä-rans

qväl-len. Och man drack i sprid-da gil-len För sitt fo-ster-land, det
 ban-da. Allt det sva-ga hos be-fä-let Kun-de u-tan vå-da
 ga-let. Det var Ad-ler-creutz och Hert-zen, Som slog knut up-på vår
 la-gar. Klingspors bjel-te-ban har bu-rit Upp-för kom-mis-sa-ri-

kä - ra, För dess för - sta skymt af lyc - ka, För dess ändt-ligt fräl - sta
 klandras; Och bland stol - ta namn, som nämndes, Ljöd mar - skal-kens fram-för
 ne - sa; Fält-mar - skal-ken var som van-ligt Rén för fan i våld på
 a - tet; Hvem vill un - dra om han äl - skar Ic - ke stri - den nu, men

p *cresc.*

ä - ra, För dess för - sta skymt af lyc - ka, För dess ändt-ligt fräl - sta
 and-ras, Och bland stol - ta namn, som nämndes, Ljöd mar - skal-kens fram-för
 re - sa, Fält-mar - skal-ken var som van-ligt Rén för fan i våld på
 fa - tet, Hvem vill un - dra om han äl - skar Ic - ke stri - den nu, men

f *p*

ä - ra.
 and-ras.
 re - sa."
 fa - tet?"

Tvänne
 Aflecht.
 Ma-jor
 Ti-ger-

p *f* *dim.*

tapp-re ve - te - ra - ner, Öf - ver - ste-löjt - nan - ter bå - da, Gam-le
 han som främst i stri - den Slöt vid Re - vo - laks sin ba - na, Tal - te
 Fu - ru - mark tog or - det: "Det är kung-en, som har fe - let: Hvar-för'
 stedd, den fin - ske gos - sen, Han som Aflechts ö - de ha - de, Bet till-

dim.

Christier - nin och Lo - de Fick man der till - sam - man skå - da. Jemlik
 mun-tert: "skål för Klingspor! Brö - der, han har än - drat va - na; Lustigt
 har han satt i nå - der Den - na lumpna trumf i spe - let?" La-dau
 ho - pa si - na tän - der Och bröt ut i harm och sa - de: "Det är

f *dim.* *p*

dem, vid de - ras si - da Hög - de A - mi - noff sin ljes - sa, Och en
 skall det bli att skå - da Hur han lyf - ter nu sin pan - na. Sën han
 sa - de: "du är jäf - vig Att mar - skal-kens vär - de mä - ta; Du har
 sant, han är en främ - ling, Har ej växt i vå - ra da - lar, Han för-

cresc. *f* *p*

ring af yng - re käm - par Ha - de slu - tit sig kring
 traf - vat ge - nom lan - det. Har han ändt - ligt vå - gat
 hjer - ta, han har ma - ge; Du vet dö, och han blott
 står ej vå - ra se - der, Ej det språk, vår tung - a

cresc.

des - sa, Och en ring af yng - re käm - par Ha - de slu - tit sig kring
 stan - na, Se'n han traf - vat ge - nom lan - det, Har han ändtligt vå - gat
 ä - ta, Du har hjer - ta, han har ma - ge, Du vet dö, och han blott
 ta - lar, Han för - står ej vå - ra se - der, Ej det språk, vår tung - a

f *sf* *dim.*

des - sa.
 stan-na."
 ä - ta."
 ta - lar."

dim.

Gamle Hurtig.

J. L. Runeberg.

Marsch. (♩ = 100.)

Sång.

Al-drig bru-sto ord vid bi - vu - - a - ken, Der den gam-le
 Tred-je Gu-staf var hans man. "Hvad stri - der Höll ej han med
 "Tron mig om hans her - rar blott ej vi - kit Från hvad pligt och
 "När vid An - ja - la i upp - rors - skoc - ken Han höll

144.

Piano.

mf

The first system of the musical score for 'Gamle Hurtig.' It features a vocal line (Sång.) and a piano accompaniment (Piano.). The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 2/4. The tempo is marked 'Marsch. (♩ = 100.)'. The piano part begins with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The lyrics are in Swedish and Danish, describing a man who has been in the army and is now a soldier.

Hur - tig blott var med; Of ta satt han långt på nat-ten
 Ryss - lands stol - - ta fru? Mi - na vän - ner, det var an-dra
 mod och ä - - ra bjöd, Ha - de ald-rig se - gern ho - nom
 tal, hur mild var ej hans ton? Korp - ral Svärd nöp kung-en tyst i

The second system of the musical score. It continues the vocal and piano parts. The piano part has a forte (*f*) dynamic marking. The lyrics continue the story of the man, mentioning his time in the army and his relationship with a woman.

va - ken, Ta - lan - - de om krig och fred;
 ti - der För sol - - da - - ten då, än nu;
 svi - kit, Nu blef tro - - lös - het hans död;
 roc - ken: "Får jag svan - - sa dit ka - - non?"

The third system of the musical score. It concludes the piece with a final vocal line and piano accompaniment. The piano part ends with a forte (*f*) dynamic marking. The lyrics conclude the story of the man, mentioning his death and the sound of the cannon.

Tän - de jemt sin kor - ta pi - pa an,
 Kung - en sjelf stod med i rök och blod,
 Det är verl - dens tack, och den är tung,
 Nej, min gos - se, svar - te han helt blid,

cresc. *dolce*

Och för - gat den å - ter, bäst den brann, Tän - - de jemt sin
 Nu är en mar - skalk der - till för god, Kung - en sjelf stod
 Det var synd med så - dan ståt - lig kung, Det är verl - dens
 Låt oss vän - ta, det blir än väl tid, Nej, min gos - se,

kor - ta pi - pa an, Och för - gat den å - ter, bäst den brann.
 med i rök och blod, Nu är en mar - skalk der - till för god."
 tack, och den är tung, Det var synd med så - dan ståt - lig kung."
 svar - te han helt blid, Låt oss vän - ta, det blir än väl tid."

cresc. *f*

Kulneff.

J. L. Runeberg.

Vildt. (♩ = 92.)

Sång.

145.

Piano.

Och ef - ter qvål - len räk - ker till, Och
 Att kām - pa, kām - pa nät - ter, där, Det
 Och äl - ska var hans hjer - tas lust, Och
 Du skul - le sett hans an - latsdrag! Än

minnet ger oss gläd - je än, Om Kul - neff jag be - rät - - ta vill, Säg,
 var för ho - nom tids - för - drif; Att fal - la en - dast blom - man var Ut -
 li - ka fritt som snabbt hans val, Han kom blott från en blo - dig dust Och
 fins på mång - en hyd - das vägg Bland taf - lor en af e - - get slag, En

har du hört om den, ja, ja, ja, ja, Säg,
 af en hjel - tes lif, ja, ja, ja, ja, Ut -
 gaf helt fermt en bal, ja, ja, ja, ja, Och
 bild af ba - ra skägg, ja, ja, ja, ja, En

har du hört om den? Det var en äk - ta
af en hjel - tes lif. Hvad va - pen man i
gaf helt fermt en bal; Och se'n han lå - gat
bild af ba - - ra skägg; Du trä - der närm - re,

fol - kets man, Båd' dö och lef - va kun - de han, Den
han - den höll, Det var det sam - ma, blott man föll, I
nat - ten ut, Tog han sin skö - nas sko till slut Och
och du ser En mun, som un - der skäg - get ler, En

främ - ste der det höggs och stacks, Den främ - ste der det dracks, Den
stri - dens el - ler le - kens ras, Med sa - hel el - ler glas, I
fyll - de den ur närm - sta bål Och drack sin af - skeds - skål, Och
blick, helt öp - pen, varm och mild, Det är just Kul - neffs bild, En

främ - ste der det höggs och stacks. Den främ - ste der det
stri - dens el - ler le - kens ras, Med sa - bel el - ler
fyll - de den ur närm - sta bål Och drack sin af - skeds -
blick helt öp - pen, varm och mild, Det är just Kul - neffs

dracks, ja, ja, ja, ja, Den främ - ste der det
glas, ja, ja, ja, ja, Med sa - bel el - ler
skål, ja, ja, ja, ja, Och drack sin af - skeds -
bild, ja, ja, ja, ja, Det är just Kul - neffs

cresc.

dracks.
glas.
skål.
bild.

Adolf Fredrik Lindblads sånger

En sångens klassiker

Adolf Fredrik Lindblads omkring 230 sånger är centrala inte bara i hans egen produktion utan också i 1800-talets svenska romanstradition. Lindblads ungdomsambition var att bli "en svensk Beethoven", och han skrev under 1830-talet en stor symfoni, en opera och åtskilliga kammarmusikverk. Men genom den bristande förståelsen för de större formerna i dåtidens Sverige kom han att ägna sig alltmer åt sångkomponerande och framstod snart som den ledande sångtonsättaren och redan under sin livstid som en klassiker i genren.

De första sångerna och studierna för C.F. Zelter

Lindblads debut som sångkomponist skedde i häftet *Musik för Sång och för Fortepiano*, som han utgav tillsammans med Erik Gustaf Geijer i Uppsala 1824. Samlingen innehåller fem solosånger av Geijer och sju av Lindblad. Tonsättningen av J.W. von Goethes "Erster Verlust" visar Lindblad som en färdig romanskomponist, och i "Sångaren"/"Der Säger", också Goethe, har han osökt funnit en lyrisk balladstil. Än mer intressanta är dock tonsättningarna av dikter ur P.D.A. Atterboms *Lycksalighetens ö*, där en nordisk ton färgar atmosfären och även tillåter en stark intensitet som präglar särskilt den harmoniskt känsliga "Svanhvits sång".

Genom Malla Silfverstolpes förmedling fick Lindblad året därpå möjlighet att studera komposition i Berlin för Carl Friedrich Zelter, där han blev studiekamrat med bland andra Felix Mendelssohn. I Berlin kunde han ge ut ett häfte med svenska folkvisor, *Der Norden-Saal*, i sättningar som är avsevärt friare än i tidigare samlingar; för textöversättningarna svarade Amalia von Helvig. Lindblad fängslades i Berlin dessutom av Johann Bernhard Logiers pedagogiska metod som han introducerade i den musikskola som han efter hemkomsten startade i Stockholm 1827 och drev till 1861.

Diktarkomponisten Lindblad

Sitt första egna sånghäfte publicerade Lindblad 1836, och fram till och med 1872 skulle han ge ut 20 samlingar; efter hans död 1878 utkom en omfångsrik samling under titeln *Efterlämnade sånger*. Redan första häftet rymmer flera av hans mest populära sånger som "En ung flickas morgonbetraktelse", "Nära", "Sotargossen" och "En sommarmorgon", alla till egna texter och ett slags rollsånger som enkelt och direkt framställer mänskliga situationer.

Också i de närmast följande häftena skulle egna texter dominera och sammanlagt skrev Lindblad ett 80-tal sånger till egna texter, några från 1840-talet ännu ej publicerade. Därmed fortsatte han den Geijerska diktarmusikerlinjen och förde den vidare till Jacob Axel Josephson, Gunnar Wennerberg, Carl Rupert Nyblom och många fler. Också hos Lindblad bidrar denna förening av text och musik till att sångerna äger en välgörande direkthet och fräschör, även om det ofta tycks finnas en medveten "konstfullhet" bakom hans texter, särskilt då han ofta återkommer till vissa teman och på ett slags folkvisemaner gärna blandar in en liten förälskelse i både berättande och beskrivande dikter. En påfallande egenhet är att han mycket sensibelt fördelar dagar och skuggor och ofta återger ljusa texter i moll och allvarliga i dur.

Positiva och tacksamma stämningar karakteriserar de omtyckta "Skjutsgossen på hemvägen" och "En vårdag", och den långa raden av rollsånger innefattar så skilda porträtt som "Dalkullevisa" och "Slåttervis" och de närmast drastiska "Gubben vid vägen" och "Invaliden"; det finns rentav en "Dödgrävarsång". Mer direkta men väl behärskade kärlekssånger är "I dalen", "För evigt" och "Obesvarad kärlek". Varma och balanserade stämningsbilder är "Om natten" och "Om aftonen", och en med rätta prisad naturstämning är den nordiskt svala "En sommardag". En godmodig humor slår igenom i "Frieriet". Att Lindblad även behärskade en folktonspåverkad balladform vittnar "Bröllopsfärden" och "Den skeppsbrutne" om.

Ökad intensitet: Jenny Lind

Den sistnämnda hör till en grupp sånger som speglar Lindblads känslor för Jenny Lind som hade framträtt i hans opera "Fruendörerna" 1836 och som efter konflikter med föräldrarna fick bo hos Lindblads 1839–41 och 1842–43. Redan "Ack nej, ack nej! Du vet det ej!", "Bekännelse" och möjligen också den kända "Mån tro? Jo, jo!" i 1840 års häfte avslöjar hans situation, och den avsevärda intensiteten i sångerna i 1844 års häfte vittnar om det triangeldrama som hade hotat inom det Lindbladska hemmet. Häftet blev häftigt angripet av de stockholmska kritikerna; som utlösande moment angavs en harmonisk djärvhet i Runeberg-tonsättningen "Den öfvergifna", men också andra av sångerna anklagades för obegriplighet och rentav råhet. Av detta blev 1845 en hetsig musikdebatt som småningom löstes genom ett begärt utlåtande från Louis Spohr som lovordade sångerna.

Det är inte svårt att ana ett inre tryck i sånger som "Hjärtats vaggsång" och "Föresats", och ett återsken av krisen spåras i den behärskade "Ny kärlek", den resignerade "Om hösten" och den nästan lättsamma "Fåfång varning". Allra mest dramatisk blir tonen i den starkt koncentrerade "Mitt liv" (Runeberg). Som en ljus kontrast står "Till Sophie", en dikt till hustrun och en motsvarighet till Geijers "Min hustrus visa". I fortsättningen skulle Lindblad främst ägna sina egna dikter åt allmänna genrebilder som "Hon skriver", "Bedragen väntan" och "Hon varken hör eller ser", men där finns också smått sedelärande betraktelser som "Misstanken", "Ånger", "Tvekan" och "Mognadt förstånd". En klar ton av religiositet odlar "Förströstan", och i flera av de senare sångdikterna går tankarna till alderdomen och döden.

Utblickar och inblickar

Inspårngda även i de tidigare samlingarna finns enstaka sånger till andras texter, och att nämna är den enkelt talande "Am Aareensee" (Graf von Schlippenbach) och flera Atterbom-sånger, bland dem de sex "Svenska visor" som Lindblad komponerade 1838 för att i viss mån trösta poeten för Geijers ampra kritik. Men samma år skrev han också en beundrande svarssång på Geijers "På nyårsdagen" med titeln "Erik Gustaf Geijer", dock utgiven först 1866. Viktiga sånger till främmande texter är vidare de valörrika "Aftonen" (Erik Johan Stagnelius) och "Nattviolen" (Urban von Feilitzen) och de två vitt skilda tonsättningarna av Zacharias Topelius' "Karin Månsdotters vaggvisa för Erik XIV".

Lindblad ägnade dessutom sitt intresse åt Thekla Knös lätt förnumstiga vardagsinteriorer som "Strykningsvisa" och "Den flitiga handen", men fann också där ett djupare uttryck i "Hvar är mitt hem?". Han skulle därtill tonsätta en rad vistexter av Elias Sehlstedt i en kuppeltartad stil som når sin största attraktion i den obetalbara "Skaldekonsten", "Man frågar mig hur det går till att dikta". Ett än mer vågat projekt var en serie om 17 sånger ur Runebergs *Fänrik Ståls sägner*, utgivna 1856, där Lindblad återgått till en visbetonad enkelhet för att melodierna skall kunna bära de mångstrofiska dikterna. "Sven Dufva" har exempelvis 28 strofer, men där för Lindblad i nio strofer in en mollvariant av sin durmelodi för att få omväxling. Verkligt karakteriserande är egentligen bara den tacksamma "Kulneff", och enda romansartade inslaget är den folkvisenära "Torpflikan". Samlingen inleds med en hymnisk "Vårt land".

Verkligt betydande är däremot nio Heine-tonsättningar som tillkom ungefär samtidigt med Sehlstedt-visorna vid mitten av 1860-talet; endast fyra av dem publicerades som tidskriftsbidrag 1876. Här har Lindblad lyckosamt förenat sin nordiska ton med anklanger från den tyska lieden. Resultatet har blivit helt i nivå med de bästa internationella motsvarigheterna, och en klenod är "Der Asra". Bland hans senare sånger finns också anmärkningsvärda tonsättningar av dikter av Bjørnstjerne Bjørnson, Carl Wilhelm Böttiger och Edvard Bäckström.

Adolf Fredrik Lindblad's Songs

Composer of the quintessential song

Adolf Fredrik Lindblad's circa 230 songs are central not only to his own production, but also within the context of the Swedish art song tradition of the 19th century (*romans* in Swedish). In his youth Lindblad's ambition was to become 'a Swedish Beethoven', and in the 1830s he wrote a large symphony, an opera and various chamber music pieces. However, due to the poor understanding of these more substantial musical forms in Sweden at the time, he came to focus more on song composition, and soon became known as the leading composer of songs. Already during his lifetime he was considered a quintessential composer within the genre.

His first songs and studies for C.F. Zelter

Lindblad's debut as a composer of songs came in the collection *Musik för Sång och för Forte-piano*, which he published together with Erik Gustaf Geijer in Uppsala in 1824. The collection comprised five solo songs by Geijer and seven by Lindblad. The setting of J.W. von Goethe's 'Erster Verlust' shows Lindblad as an accomplished art song composer, and in 'Sångaren'/'Der Sängere', also by Goethe, he also effortlessly creates a lyric ballad style. But more interesting than this are his settings of poems from P.D.A. Atterbom's *Lycksalighetens ö*, in which a nordic tone colours the atmosphere and even permits a strong intensity that pervades especially the harmonically delicate 'Svanhvits sång'.

With the help of Malla Silfverstolpe's intermediation Lindblad was given the opportunity the following year to study composition in Berlin with Carl Friedrich Zelter, where his fellow students included, among others, Felix Mendelssohn. In Berlin he was able to publish a collection of Swedish folk songs, *Der Norden-Saal*, in settings that are much freer than earlier collections; Amalia von Helvig was responsible for the translation of the texts. In Berlin, Lindblad was also captivated by the pedagogical methods of Johann Bernhard Logier, which he later introduced in the music school he started in 1827 after his return to Stockholm, and ran until 1861.

The Poet-Composer Lindblad

Lindblad published his first songbook on his own in 1836, and continued to do so up until 1872, publishing a total of 20 collections; after his death in 1878 a comprehensive edition with the title *Efterlämnade sånger* (Orphaned songs) came out. His first songbook already contains many songs that became his most popular, such as 'En ung flickas morgonbetraktelse', 'Nära', 'Sotargossen' and 'En sommarmorgon', all to his own texts, and which were a kind of role play style that portray human situations in a simple and simultaneously straightforward fashion.

In the song books that directly followed, original texts also dominated, and Lindblad wrote altogether some 80 songs with original texts, including some from the 1840s which have yet to be published. As such he continues on in the poet-composer tradition starting with Geijer, which he then passes on to Jacob Axel Josephson, Gunnar Wennerberg, Carl Rupert Nyblom and many others. Lindblad's union of text and music contributes to the songs possessing a freshness and a healthy straightforwardness, even though there often seems to be a conscious 'artistry' behind his texts, especially considering he often returns to certain themes and in a sort of folk song way mixes in a bit of a love story in both storytelling and descriptive poems. One striking peculiarity is that he deals with lights and shadows in a very sensitive way, and often sets lighter texts in a minor key, and more serious, heavy texts in major.

A positive and gracious feeling characterizes the well-liked 'Skjutsgossen på hemvägen' and 'En vårdag', and his long line of role play songs includes such distinct portraits as 'Dalkulle-visa' and 'Slättervisa' as well as the rather drastic 'Gubben vid vägen' and 'Invaliden'; there is also a 'Dödgräfsång'. More direct but well-mastered love songs include 'I dalen', 'För evigt' and 'Obesvarad kärlek'. Warm and balanced ambience pictures include 'Om natten' and 'Om aftonen', and 'En sommardag' is an example of a deservedly praised portrayal of the natural atmosphere. Good-natured humour comes through in 'Frieriet'. Lindblad's mastery of a folk tone-inspired ballad form is evidenced in 'Bröllopsfärden' and 'Den skeppsbrutne'.

Increased intensity: Jenny Lind

The latter is part of a group of songs that reflect Lindblad's feelings for Jenny Lind, who had performed in his opera 'Frondörerna' in 1836, and who, after conflicts with her parents, lived with the Lindblad family from 1839–41 and 1842–43. 'Ack nej, ack nej! Du vet det ej!', 'Bekännelse' and possibly also the well-known 'Mån tro? Jo, jo!' reveal his situation already in the songbook from 1840, and the substantial intensity in the songs in the 1844 songbook bear witness to the triangle drama that threatened the Lindblad home. The songbook was sharply attacked by Stockholm critics; the precipitating factor was said to be the harmonic audaciousness in the Runeberg setting 'Den öfvergifna', but other songs were accused of being unintelligible and simply crude. This led to a heated music debate in 1845 that gradually was resolved via a petition for the expert opinion of Louis Spohr who commended the songs.

It is not difficult to sense an internal conflict in songs such as 'Hjärtats vaggsång' and 'Föresats', and a reflection of the crisis can be traced in the restrained 'Ny kärlek', the resigned 'Om hösten' and the nearly carefree 'Fåfång varning'. The tone is most dramatic in the starkly focused 'Mitt liv' (Runeberg). A light contrast to this is 'Till Sophie', a poem to his wife and the analog to Geijer's 'Min hustrus visa'. From here on Lindblad's poems mainly dealt with more general genre portraits such as 'Hon skriver', 'Bedragen väntan' and 'Hon varken hör eller ser', but there are also small moral observations such as 'Misstanken', 'Ånger', 'Tvekan' and 'Mognadt förstånd'. A clear tone of religiosity pervades 'Förströstan', and in many of the later song-poems the themes shift to aging and death.

External and internal vistas

Scattered throughout even the earlier collections are songs composed to others' texts, noteworthy of which are the simply telling 'Am Aarensee' (Graf von Schlippenbach) and many Atterbom songs, including the six 'Svenska visor' that Lindblad composed in 1838 in order to comfort the poet, at least to some extent, for Geijer's scathing critique. But the same year he also wrote a rebuttal song to Geijer's 'På nyårsdagen' with the title 'Erik Gustaf Geijer', which was published first in 1866. Important songs composed to texts by others than Lindblad himself include the valourous 'Aftonen' (Erik Johan Stagnelius) and 'Nattviolen' (Urban von Feilitzen) and the two completely distinct settings of Zacharias Topelius' 'Karin Månsdotters vaggvisa för Erik XIV'.

Lindblad also devoted his interest to Thekla Knös' light and astute portrayals of day-to-day tasks such as 'Strykningsvisa' and 'Den flitiga handen', but also found a deeper impression in 'Hvar är mitt hem?'. He then composed settings to a series of ballad texts by Elias Sehlstedt in a couplet-like style, whose most attractive member was the priceless 'Skaldekonsten', 'Man frågar mig hur det går till att dikta'. A more daring project was a series of 17 songs from Runeberg's *Fänrik Ståls sägner*, published in 1856, where Lindblad returns to a ballad-emphasized simplicity so that the melodies could carry the many-strophic poems. 'Sven Dufva' has, for example, 28 strophes, but here Lindblad sets 9 of them in a minor variant of his melody in major to add a bit of variety. The real typical piece is 'Kulneff', and the only feature reminiscent of art song is the folk song-esque 'Torpflickan'. The collection is led off with the hymn-like 'Vårt land'.

Of great significance, however, are the nine Heine-settings that came into being at about the same time as the Sehlstedt-songs in the mid-1860s; only four of them were published as a contribution to a magazine in 1876. Here Lindblad has successfully fused his nordic tone with reminiscences of the German *Lied*. The result is comparable to the best international equivalent, and a jewel among these is 'Der Asra'. Among his later songs there are remarkable settings of poems by Bjørnstjerne Bjørnson, Carl Wilhelm Böttiger and Edvard Bäckström.

Adolf Fredrik Lindblad

Adolf Fredrik Lindblad hade en komplicerad uppväxt och en lika ombytlig tid som ung vuxen. Född 1801 i Skänninge av en ogift mor kom han vid ett års ålder till en fosterfamilj, där hustrun var moderns moster. Efter inledande skolgång i Östergötland fortsatte han från 1809 i Stockholm, där modern då bodde och var gift med en skådespelare vid Kungl. Teatern. Efter styvfaderns död 1813 fick Adolf Fredrik Lindblad återvända till fosterföräldrarna som snart flyttade till Norrköping. Där fick han sin första skolning i musik: piano och flöjt.

Fosterfadern som var handlare styrde Adolf Fredrik Lindblad mot sitt eget yrke. Efter några år i fosterfaderns affär fick han 1818–19 arbeta vid ett skeppsklareringskontor i Hamburg. I denna stad fick Adolf Fredrik Lindblad viktiga impulser av tysk litteratur och musik.

Sommaren 1822 kom han till Bleckenstad utanför Mjölby för att undervisa gårdens döttrar i pianospel. En av dem, Sophie Kernell, skulle bli hans hustru. Där lärde han också känna en kusin till husets syskonskara, Per Daniel Amadeus Atterbom, en livsavgörande vänskap för Lindblad.

Genom Atterboms förmedling flyttade Lindblad till Uppsala, i första hand för studier i harmonilära för universitetets *director musices*, Johann Christian Friedrich Hæffner. Men han kom också in i stadens konstnärliga och litterära kretsar. Där fanns redan Atterbom, men också Erik Gustaf Geijer som skulle bli en annan nära vän. I denna miljö blommade Lindblad ut som sångtonsättare.

Sångkomponerande var tidigare liktydigt med att skapa sällskapsvisor. Den nyromantiska dikten gav tonsättarna nya utmaningar. Lindblads sånger är texttolkande och låter melodin och pianostämman föra en dialog. Från visans tid stammar dock Lindblads länge utnyttjade praxis att flerstrofiga dikter sjungs till samma ackompanjemang. Adolf Fredrik Lindblad komponerade över 200 sånger, varav en del skrevs för vännen Jenny Lind.

Med salongsvärdinnan Malla Silfverstolpe och Erik Gustaf Geijer for Lindblad 1825–26 via Köpenhamn till Berlin, där han tog lektioner i komposition för Carl Friedrich Zelter och i pianospel för Ludwig Berger. Via Zelter lärde han känna Felix Mendelssohn. Vänskapen med denne blev viktig och varade livet ut.

Tillbaka i Sverige slog han och hustrun Sophie sig ner i Stockholm. Där startade Lindblad 1827 en musikskola, vilken under lång tid skulle bli hans huvudsakliga inkomstkälla. Under Stockholmsåren skrev Lindblad sin enda opera, *Frondörerna* (1835), som emellertid inte blev någon större framgång. Han komponerade också två symfonier (1832, 1855).

Adolf Fredrik Lindblad tillbringade sina sista år på Lövingsborgs gård strax söder om Linköping, där dottern Lotten bodde. Han avled där 1878.

Om utgåvan

Levande Musikarvs emenderade utgåvor är redaktionellt genomsedda och korrigerade utgåvor av tidigare tryck med kommentarer rörande rättelser och ändringar införda i form av fotnoter. Justeringar av bågar, förtecken, accenter och artikulation som inte har medfört förändrad läsart har utförts utan kommentar.

Förlagan är utgiven av Abr. Hirschs förlag, Stockholm, nr 1601.

På omslaget står: "Sånger och Visor / vid / Pianoforte / af / A. F. Lindblad / 6:te delen / Med förlagsrätt / Stockholm, Abr. Hirsch".

Tryckår: 1879.

Adolf Fredrik Lindblad

Adolf Fredrik Lindblad had a complicated childhood and likewise an unsettled period as a young adult. Born in Skänninge in 1801 to an unwed mother he was taken in by a foster family, of which the wife was his mother's aunt, when he was only one year old. After starting school in Östergötland, in 1809 he moved to Stockholm to continue studying near his mother, who was married to an actor at the Royal Opera. After his stepfather's death in 1813, Adolf Fredrik Lindblad returned to live with his foster parents, who soon moved to Norrköping. There he received his first music lessons in piano and flute.

His foster father, who was a merchant, persuaded Adolf Fredrik Lindblad to follow in his footsteps. After several years at his foster father's business, Adolf Fredrik worked from 1818 to 1819 at a shipping discharge office in Hamburg. While working in Hamburg, Adolf Fredrik Lindblad encountered German literature and music, which would prove to be an important influence on his later career as a composer.

The summer of 1882 he arrived in Bleckenstad, on the outskirts of Mjölby, to teach the daughters at a country estate piano. One of the girls, Sophie Kernell, would later become his wife. He also became acquainted with a cousin to the siblings at the estate, Per Daniel Amadeus Atterbom, who would become an important life long friend.

With Atterborn's assistance, Lindblad moved to Uppsala in order to study harmony with the university's *director musices*, Johann Christian Friedrich Hæffner. He also came in contact with the city's artistic and literary circles. Atterbom already lived in Uppsala, as well as Erik Gustaf Geijer, who would become another close friend. Lindblad thrived as an art song composer in this environment.

In earlier times, song composition had been equivalent to writing popular drawing-room ballads. Later, with the advent of the neo-romantic poem, composers were provided with new challenges and opportunities. Lindblad's songs are settings of text to music and provide a dialogue between the vocal melody and the piano. For a long time Lindblad made use of the older ballad praxis of using poems consisting of several stanzas sung to the same accompaniment. Adolf Fredrik Lindblad composed over 200 songs, of which several were written for his friend the singer Jenny Lind.

Together with music salonnière Malla Silfverstolpe and Erik Gustaf Geijer, Lindblad travelled by way of Copenhagen to Berlin, where he took lessons in composition from Carl Friedrich Zelter and studied piano with Ludwig Berger. Through Zelter he got to know Felix Mendelssohn. This was the beginning of an important friendship which lasted for the rest of his life.

Returning to Sweden, he and his wife Sophie settled down in Stockholm. Lindblad started a music school there in 1827, which for a long time would be his main source of income. During his years in Stockholm Lindblad wrote his only opera, *Fronddörerna* (1835), which was never successful. He also composed two symphonies (1832, 1855).

Adolf Fredrik Lindblad spend his final years at Lövingsborg's manor, just south of Linköping, where his daughter Lotten resided. He died there in 1878.

About the edition

Levande Musikarv's (Swedish Musical Heritage's) emendated editions are editorially revised and corrected versions of previously printed material, with comments on the corrections and amendments inserted as footnotes. Adjustments to slurs, accidentals, accents and articulation marks that have not affected the reading have been made without comment.

Originally published by Abr. Hirsch, Stockholm, no. 1601.

Text on the front page: "Sånger och Visor / vid / Pianoforte / af / A. F. Lindblad / 6:te delen / Med förlagsrätt / Stockholm, Abr. Hirsch".

Year of publication: 1879.